

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illvstrivm Virorum Poemata

Cesarini, Virginio

Antverpiae, 1662

Honor Svpremvv Natalis Rondinini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-7990

APOLLONII FLORENTIS
 AD
 FELICEM ZACHIAM,
 NATALIS RONDININI
 DEFUNCTI MATREM.

*Idit ut ereptum properato funere natum,
 Flentibus immoto pectore mater ait:
 Mortalis genui mortalem; animoq; supre-
 mum,*

*Cum peperit, occurrit tempus & atra dies.
 Vana tamen ratio, & rerum te fallit imago,
 Pace tuâ liceat dicere, docta parens.
 Perlege NATALEM celebrantium carmina, in cuius
 Carmina diuinis edita ab ingenijs:
 Teq; immortalē nati de nomine, & illum
 Laudibus eternum viuere nosce suis.*

HONOR SUPREMVVS
AVGVSTINI FAVORITI
A D
FELICEM ZACHIAM

In funere Natalis Rondinini filij.

Ex Albano secessu.

Secretæ nemorum valles, mutiq; recessus,
Et deserta loca, & taciturna querentibus antra,
Quæ priscos habitasse ferunt (& credere dignū est)
Mortales, sine lege pios, sine messe beatos,
Accipite hos agro proruptos pectore questus,
Quos pietas, quos ager amor, luctusq; requirunt.
Et vos frondoso surgentes vertice fagi
Me finite, erepti lugentem funus amici,
Illius æternum vestris incidere nomen
Corticibus: meus hîc saltem, dum stabitis, unâ
Viuet amor, luctusq; mei monumenta manebunt.
Me finite hîc viridi carmen, lacrymabile carmen,
Tristibus ad citharam numeris disperdere in umbrâ,
Quod recinant, qui se querulis solantur auenis.
Dulce queri miseris: dedit hoc natura leuamen.
Hoc animi, quæ vix umquam coitura putares,
Vulnera dictamno curat, mulcetq; dolorem.

Flora

NATALIS RONDININI. 395

Plorat Ityn Progne; consortem turtur ademtum;

Cæcyca Alcyone; casum Phaëthontis olores.

Scilicet & mæstis implet nemus omne querelis

Flebiliter quærens absentem bucula matrem:

Et nunc hæret inops animi, nunc arrigit aures,

Si quâ fortè procùl crebris mugitibus instet,

Errantem admonitura sui: nunc acta furore

Dat gemitus incompósitos, & in auiâ fertur,

Terror Hamadryadum, stragesq; miserrima siluæ.

Illa peregrinum, natorum oblita, iuuentum

Per saltus sequitur, vel fêsta altaria circum

Flore reuincta caput magnis cadit hostia Diuis.

Iusta quidem caræ iam pridem soluimus umbra:

Nec cineri amplexus, largus nec defuit imber

Funeri, ubi casu percussi, ac vulnere primo.

Sed præstans animi Natalis, & indole pulcrâ,

Constantiq; fide primis mihi iunctus ab annis

Triste sui desiderium luctumq; reliquit,

Vt me nulla dies solari, nulla queat res,

Cogar & in longos absumere lumina fletus.

Ergò siue aperit rebus lux alma colorem,

Siue aufert umbrâ inuoluens nox humida terras;

Dilecti manes, dilecta occurrit imago,

Pallida, languenti viola, vel grandine tacto

Narcisso

Plorat

*Narcisso similis, frigentiq; ore videtur
 Oscula ferre genis, & brachia tendere colla
 Cara meo, qualem supremo in funere vidi,
 Cùm iam frigida mors oculis induceret umbras,
 Me quærentem oculis, & pectore singultantem:
 Cùm Fernandus, amicitia pars tertia nostra,
 Astaret lacrymans; sancto mox cedere iussis
 Officio lacrymis, Superos in vota vocaret,
 Difficilesq; obitus, animamq; exire parantem
 Celesti firmaret ope, ac prece feruidus omni.
 Hæc rerum species animum noctesq; diesq;
 Infelix subit; hæc sensus mi surripit omnes,
 Nec sinit à tristi curâ requiescere mentem.
 Nam neque Castalides, mihi dulcia nomina quondam,
 Quæ me illi ad laudẽ comitẽ, quamquã impare gressu,
 Addiderant, & amore pio, paribusq; ligarant
 Auspicijs, possunt miserum lenire: nec ipse,
 Quæ releuent agrum, Phæbus pater inuenit herbas.
 Cetera, quæ pariter quondam oblectare solebant,
 Omnia sunt ingrata: nihil iuuat. Hæc loca certè,
 Ipse hic formosi nemoris gratissimus horror,
 Et fortunati gelidus fons graminis altor;
 Ipse lacus ridens, auium securã voluptas,
 Sylvarum decus, & Latia telluris ocellus,*

NATALIS RONDININI. 397

In lacrymas questumq; trahunt. Hæc ille solebat
 Mecum animis, studioq; pari loca adire quotannis;
 Hic pariter mecum fugientes condere soles
 Alloquio dulci, curarum oblitus, & Urbis.
 Hæc illi regio dilecta: hic sæpius illum
 Naiades pulcræ, pulcræ stupuere Napeæ
 Casta Philetæis sociantem carmina chordis.
 Non tamen æstorum cursus, non abdita terris
 Prodigia, aut ortus ventorum, vel maris æstum,
 Omnia adhuc hominum studijs ignota, canebat:
 Sed Christi Heroas, immoto barbara vultu
 Supplicia expertos, ignominiasq; Tyranni;
 Sed laudes Superùm, & diæ virtutis honores,
 Quæq; docet verax, & fallere nescius Auctor,
 Humanâ maiora fide penetralia rerum.
 Inde ad ALEXANDRI deflectens inclyta facta,
 Commemorabat, uti Saturnia sæcla redirent,
 Et probitas, & sancta fides, iam Præside terris,
 Qui sciret regni hanc molem non ære, nec auro
 Stare, nec arte hominum, sed relligionis amore,
 Sed virtute animi, & veterum pietate parentum.
 Illius auspicio Latijs è finibus actam
 Esuriemq;, grauemq; luem; decora addita templis;
 Reddita virtuti sua premia; reddita Musis

Otia,

Oia, & erectas artes: illoq; sequestro
 Venturam populis post tristia bella quietem.
 Omnia, quæ summi quondam præfaga Dei mens
 Cùm fore prospiceret, nostræ miserata labores
 Gentis, ALEXANDRO mandasset fulmina, & orbis
 Imperium, quamquam magnis virtutibus impar.
 Talia non ficto referebat carmine vates,
 Si quando à grauibus curis, studiisq; seueræ
 Palladis, & doctis animum reuocaret Athenis.
 Rudera vel Latij, & prisca monumenta Senatus
 Lustrabat, veterum gaudens incisa metallis
 Ora virum, & sculptas à tergo noscere pugnas,
 Gnarus & armorum. Nemo nam certius illo
 Norat, quæ belli ratio circumdaret vrbi
 Mœnia, quæ victrix aperiret machina muros.
 Illum ego sæpè equitum stantes peditumq; maniplos
 Et pugna instructas acies, & Martia castra,
 Præliaq; in docto scribentem puluere vidi.
 Tunc igitur dulces auras, & dulcia nostræ
 Pignora amicitia, tantarum in limine rerum,
 Deferis, inq; tuo surgentes nomine cunctas
 Spes Latij perdis? nihil ergò ars docta medentum,
 Nil herba valere? nihil flos viuividus æui?
 Nec fratrum te cura vigil, nec sedula mater,

Nec

Nec dilecta Deo soror eripere periclo?

Vtq; tuas parco delibem carmine laudes,

Non tua te pietas, non culta altaria, non te

Candida mens animi, aut docta facundia lingua,

Non vis ingenij praestans, & ducta per omnes

Ingenuas artes, leto subduxit acerbo;

Cum gentem innumeram, telluris inutile pondus,

Non nisi post seram mactet Libitina senectam?

O semper damnata pati fata aspera virtus!

Vidi ego periuras, praedaeq; nocentis onustas,

Post longos pelagi errores, casusq; per omnes,

Incolumes tamen ad patriam remeasse carinas:

Naufraga cum gemeret puppis, quae litore ab Indo

Tunc primum niueis pacata per aquora velis

Ibat ouans, Diuumq; aris pia thura ferebat.

Interea casum ingemuit Romana iuventus,

Fissa suum decus extinctum: ingemuere relicta,

Et tibi ferali crinem cinxere cupressu

Pierides, fluuiog; dolens Tiberinus ab alto

In mare visus aquis Tuscum dilabier atris.

Ipsam etiam dolor inuictum tot casibus, ipsum

Flexit ALEXANDRUM, lacrymisq; in funere crudo

Penè profanari caelestia vidimus ora.

Quippe acre ingenium Pater aequus norat, & alta

Semina

Nec

*Semina virtutis, patrioq; fouebat amore.
Nimirum ille, sacro solium stipante Senatu,
Principibus, te vate, dabat responsa benignus,
Voce tuâ solitus populos armare fideles,
Sive laboraret Venetus, seu tristis Enyo
Verteret Heluetiam, seu bello assueta nefando
Suecia Sarmaticos vastaret milite campos.*

*Sed iam cesset inops dolor infelicia verba
Fundere. Tu felix, Diuorumq; vnus, Olympi
Securâ de parte, nigris Aquilonibus aetam
Serpere sacrilegam, populosq; exurere flammam,
Perq; omnes volitare vides bella impia terras,
Pauperiem circum, miserâq; ferentia clades.
Inde hominum genus, & casuras despicias vrbes
Altior inuidiâ, & Regum capita ardua calcas.
Quod tibi si celsam mortalis gloria mentem
Tangit adhuc, non tu tabulis, nec marmore Luna,
Aereve, quod Siculis miscent Cyclopes in antris;
Sed merito ipse tuo, & vatum sacrabere chartis.
Illa ruunt aeo tandem consumpta, vel igni:
His Lachesis, rerumq; vices, & fulmina parent.
Nempe tuum posthac nulli violabile fato
Illorum fidibus viuet decus: hi tibi famam
Longius extendent vitali carmine, quàm si*

NATALIS RONDININI. 401

Marmore de Libyco, aut Ephyreio duceret arcu
 Graia tuam manus effigiem, vel barbara moles
 Aegypti ad caelum saxis audacibus iret,
 Insanus labor, & solamen inane sepulcri.

Quin etiam (qui rarus honos) tibi Belgica plorans
 Sollemnes struit exequias, & funera Clio:

Carminibusq; sacris inscriptas litore in illo
 Pyramidas statuit, laudum monumenta tuarum,

Aeternum mansura; licet saepe illius oram
 Litoris implacidum late uoret equor & vrbes.

Sed neque me immemoris, si vera recepit Apollo,

Arguerint animi venientia secula: nomen

Quippe tuum, nosterq; dolor, lacrymaeq; manebunt.

Nec tibi quæ mæsta inferias, ac debita mittit

Munera, ALEXANDRI multum sublata fauore,

Iuerit ad seros ingloria musa nepotes.

Tu verò Latias inter clarissima matres,

Atque olim numero doctarum addenda sororum,

Vrbis honos, Felix, lacrymis absiste profanis:

Neu nati turbare velis ingrata quietem.

Cùm Vaticanam facerem pullatus ad aram,

Seruari quæ certa fides ossa inclyta Petri,

Et requiem dulci, veniamq; precarer amico,

Reddita, vel mihi visa sacro vox reddier antro:

Cc

Dic

Mar-

Dic bona verba : procùl feralia vota, sacerdos.

Iam pridem cœtu Superùm, solioq̄, receptus

Egregius iuuenis : scelerum vix flamma piatrix

Distulit æterna pereunti gaudia vite.

Nunc ille ætherio graditur spectandus in ostro,

Effigiemq̄, Dei, cuius fulgore beantur

Celestes animæ, multùm sub imagine pulcri

Quæsitam in terris, manifestâ in luce tuetur.

Iam calo apparet medio, sidusq̄, benignum

Collibus affulget Latijs, & lumine certo

Signat iter, quo nisa polum subit ignea virtus.

DANIELIS PAPEBROCHII
E SOCIETATE IESV

A D

FELICEM SACHIAM,
post cæsum in propugnatione Candixæ filium
IOSEPHVM RONDININVM,
ALTERO IAM FILIO
NATALI RONDININO
ORBATA M.

Non posse eam vitam breuem dici, quam
numeris omnibus virtus & doctri-
na absoluerint.

C *Vr ego felicem verear te dicere, Mater,
Sis quamuis iterum pignoris orba tui?
Odrysiis alter cecidit tibi filius armis,
Alterius cineres Romula texit humus.
Flendus uterque tibi: sed, si locus æqua monenti est,
In gemino luctu quo releueris habes.
An, quia supremos nondum compleuerat annos,
Creditur ante suum raptus uterque diem?
Demens, qui vitam spatio metitur & annis:
Quantula sit, longam gloria magna facit.*

Cc 2

Nesto-

*Nestorea equauit Pelides secula, quique
Edomito Magni nomen ab orbe tulit.*

*Antè senescenti fluerent quàm vertice cani,
Implerant meritis tempora longa suis.*

Sic tuus Euganeis felix Iosephus in armis

Non multos multo clausit honore dies.

Sic tuus infertur tumulo Natalis auito,

Augustæ nuper Sedis & Urbis amor.

Victorem toties terra illum Gnosia vidit,

Vt nequeas vitæ de breuitate queri:

Hunc virtus matura polo transcripsit & astris,

Longæuos posset quanta decere senes.

FELIX ergò mihi scribèris SACHIA semper,

Nec tibi ius dubium nominis huius erit.

Quis tamen orbatam lacrymis prohibere parentem,

Tristia quis gemitu fata carere velit?

Non ego durus in hoc: potiùs solantia mittam

Carmina: soluendis luctibus illa valent.

Et decora & laudes dicam Natalis adempti:

Gnosiacas lauros qui canat, alter erit.

Qui genus, unde domo, quæ prisca gloria gentis,

Ducta per antiquos cæra loquetur auos.

Vos mihi Pierides (vestras nam fertur in vlnas

Matris ab amplexu sepiùs isse puer)

Vos

NATALIS RONDININI. 405

Vos mihi, quæ vita series, quas acta per artes,
 Pandite, cur dici se vetet illa breuem.
 Quattuor ad quinos nondum sociauerat annos,
 (Prima bonis etas artibus ista patet)
 Iam Graia tentare puer primordia lingue,
 Iam Latio cœpit cultiùs ore loqui.
 Pierias illum Phœbus deduxit ad undas,
 Doctaq; Castalijs ora rigauit aquis.
 Seu caneret syluas, syluas cantare decebat,
 Materie versu conueniente sue:
 Sive per heroum laudes foret impetus ire,
 Par erat herois impetus ille modis.
 Sæpè etiam, dum rostra quatit puerilia, magnis
 Prælusit causis: & satis oris erat.
 Scilicet has artes ipso cum lacte tenellus
 Hauserat, inq; sinu, Sachia docta, tuo:
 Illo nempe sinu, quo Paulus, & æmula Paulo,
 Ceu Sophia in gremio, lusserat antè soror;
 Laura Soror, quâ non veteres Heroïdas inter
 Altera Romano cultior eloquio:
 Cuius & ingenio conferri Tullia sese
 Gaudeat, & Gracchos quæ tulit vna duos.
 Perge Puer, nec tu Fratri, nec cede Sorori:
 Se quoque vincendum sperat vterque Parens.

Vos

Cc 3

Dum

Dum loquor, ipse rotas Academi in puluere versas,

Quò vocat admissos area maior equos.

Hic quoque victorem cerno; robustior etas

Vix illi stadio sit licet apta satis.

Neuerat hæc, vitæ dum florida curreret etas,

Stamina festino pollice Parca tibi.

At ubi prima toga cessit prætexta virili,

Ingenio nulla est meta statuta tuo.

Quid fora, quid leges, quæ iuris forma tuendi,

Qui posses trepidis utilis esse reis,

Exigui docuit mora temporis, inq̄, capaci

Visa resedisse est pectore tota Themis.

Hinc etiam annorum seriem nouisse priorum,

Et veteres Fastos discere cura fuit.

Alterâ cura, Dei Fideiq̄, arcana notare,

Quâ licet, & nostris mentibus illa patent.

Voluebas Graios, Latiosq̄, ex ordine Patres,

Quosq̄, sequuta pares sæcla tulere viros.

Nec tamen armatæ spernebas Pallados artes,

Doctus ab hac quo sint bella gerenda modo;

Quæ melior vallo, quæ fossis forma profundis;

Quis bellatoris certior usus equi;

Quis locus insidijs, Marti quis factus aperto;

Exiguus quantas subruat ignis opes.

NATALIS RONDININI. 407

*Et poteras tinctas hostili sanguine lauros
 Ad patrios victor sepè referre lares:
 Et poteras seris celebrandum etatibus olim
 Romanos inter nomen habere duces:
 Ni pia præ diris placuissent otia bellis,
 Teq̄ sibi Diuus conciliasset Amor.
 Sensit Alexander (quid enim non sentiat ille,
 Creditus à magno maximus esse Deo?)
 Sensit, & : O iuuenum, dixit, cultissime, nost.
 (Sic quoniam virtus rara meretur) eris.
 Otia siue Deo, seu Musis sacra placebunt,
 Tota domus Musis, tota dicata Deo est.
 Hic poteris rerum strepitus contemnere mecum,
 Pectoraq̄ æthereis pascere delicijs.
 Hic poteris cultas animum versare per artes:
 Amplius his tribuit, quàm mea, nulla domu
 Venerit à magnâ quoties mihi litera dextrâ,
 Reddetur digitis charta notata tuis.
 Non ego præcipuas metuam tibi credere curas,
 Quæq̄ petunt certam multa tacenda fidem.
 Non metuam per te geminos in fœdera Reges
 Poscere, & heu! longas improperare moras.
 Dixit, & augusto tectoque animoque receptum
 Sollicitâ iuuenem fouit & auxit ope.*

*Sachia felices inter numeranda parentes
 Quid tibi tunc animi, quid tibi mentis erat?
 Cùm Vaticano natorum maior in ostro
 Germanum sacros sisteret ante pedes:
 Cùm tibi septeni submisso vertice colles
 Plausum, & lætitiæ publica signa darent;
 Natalisq; tui cupiens contingere dextram,
 Tota tuam visa est Roma subire domum.
 Hei mihi! quã nulla est umquam diuturna voluptas!
 Gaudia quàm dubio stant peritura loco!
 Qui modo Romanã fuerat celeberrimus aulã,
 Non leuis egregiæ spesq; decusq; domus;
 Concidit in medio titulis crescentibus ævo,
 Ceu rosa quam subitã grandine læsit hiems.
 Stans tamen & lacrymis genitrix animosa repressis,
 Quã sinit ingenti mistus amore dolor:
 Non mihi Dictæas, inquit, qui cæsus ad arces
 Gnosiacam fuso sanguine sparsit humum,
 Creditur ante diem fati cessisse; nec iste
 Ante suum raptus creditur esse diem.
 Illum Threicijs obstantem fortiter armis,
 Per quæ multa tulit vulnera, plura dedit,
 Pro patrijsq; sacris, pro relligione cadentem
 Annis constat aui nil eguisse sui.*

S
S
S erat?
ent;
n,
m.
a voluptas!
o!
ulâ,
s;
iemis.
sa repressis,
arces
um,
dit,
m
iste

NATALIS RONDININI. 409

Iste quid innumeris maius retulisset ab annis,

Moribus & studijs quàm placuisse Deo?

Quàm placuisse viro, Christi quo sacra regente

Nil maius, nil par maximus orbis habet?

Maëte animis generosa Parens: sic viuere pergas,

Sic minuant reliquam funera nulla domum.

Hunc etiam, quem terra tegit, morsq; inuida nostris

Sustulit ex oculis, ne perÿsse puta.

Viuit, & Ausoniâ memorabile nomen in aulâ

Supremos illi contigit ante rogos.

Hoc quoque nequa dies, venturaq; nesciat atas,

Sat nutus summi Principis vnus erit.

Annuerit Belgis, ibunt in carmina Belgæ,

Quotquot Apollineâ nomen in arte tenent:

Annuerit Latijs, Latij præconia vates

Digna viri meritis ingenioq; canent.

Nec nihil huc nostræ credent se posse Camæna,

Paruaq; erunt turbæ pars celebrantis idem.

FERDINANDI FÜRSTENBERGII
 A D
 A V G V S T I N V M
 F A V O R I T V M.

De morte Natalis Rondinini S. D. N.
 ALEXANDRO VII. Pont. Opt. Max.
 ab Epistolis ad Principes.

Non ita Lampetie casu Phæthontis acerbo
 Fleuit, & ambusto Cygnus in amne Padi;
 Non ita Pelides, mediâ cum vidit arenâ
 Actoriden sparsis cade iacere comis;
 Tros Anchisiades non sic Pallante peremto,
 Nec Theseus cari funere Pirithoi,
 Ut mihi mæsta pio tabescunt lumina fletu,
 Imag, perpetuos pectora dant gemitus,
 Dum desiderio mentem perfixus inani,
 NATALIS mutos conqueror ad cineres.
 Crudeles Diuos, crudeliaq, astra vocanti.
 Nulla venit misero nocte diève quies.
 Nec magis, heu, lacrymis saturatur luctus amaris,
 Quàm matutino rore perustus ager.
 Si fugit interdum, vagus ut Meander, in orbem
 Mox redit, & sese decipit ipse dolor:

Notaq.

HONOR SUPREM. NAT. ROND. 411

Notaq̄ dilecti passim NATALIS imago
Occurrit madidis obuia luminibus,
Dulcè loqui fido, velut antè solebat, amico,
Brachiaq̄ & caras tendere visa manus.
Siue etenim ripam Tiberini propter amœnam
Cernere veliuolas, quas vehit unda, rates,
Et septem geminis latè spectare iacentes
Collibus antiquæ me iuuat Urbis opes,
Pyramidasq̄ nouo ductas ad sidera sumtu,
Et Vaticano templa superba tholo:
Siue suburbanas Latij peragrarè ruinas
Mite iubet sancti Principis imperium,
Albanumq̄ lacum, dilectaq̄ rura Mineruæ
Posthabitis Romæ visere delicijs,
Montis ubi quondam per viscera ductus aperti
Fatalis Veijs irrigat arua liquor:
Semper amarities, semper dolor heret eunti,
Et cruciat miris anxia corda modis.
Nec vetus Alba grauem potis est mihi demere curam,
Vmbra nec æstiuis Tuscula frigoribus;
Nec nemus Egeriæ, Scythicæ nec regna Diana,
Nec lacus occulti conscius Hippolyti.
Téne malâ, iuuenum castissime, fraude nouercæ
Distractum rapidis membra cruenta rotis,

Téne

Notaq̄

Téne Coronides medijs è faucibus Orci
Ereptum Triuiae restituisse Dea,
Et letos oculos, roseumq; potentibus herbis
Os valuit, nitidas & reparare comas?
At miserum, vt primæ NATALIS flore iuuentæ
Occidit indigno flebilis interitu,
Non pietas, non sancta fides, non Pallas, & omnis
Aonidum tanto cultus amore chorus,
Ipsè nec aetherias reuocare ad luminis auras
Sustinuit medica Cynthius auctor opis?
I nunc, & demens animos attolle superbos,
Et Zephyro plenos finge tumere sinus.
Finge miser titulos, & grandia munera rerum,
Et spera Pylj tempora longa senis.
En iacet exigua iuuenis compositus in urna,
Promeritus caeptis omnia fausta suis.
Nam quid ALEXANDRI meritis fauor, aut quid
honorum
Spes, & fraternâ fœdera iuncta fide?
Quid præclara domus, genitrix aut profuit illi
Optima, Castalias inter habenda Deas?
Læta quid aspirans rebus fortuna secundis,
Et plausus totâ maximus Ausoniâ?
Scilicet exorare nefas est fata, nec vlli
Parcarum licuit frangere duritiem.

Non

NATALIS RONDININI. 413

*Non tamen Heroum manes inferna coërcent
 Flumina, nec Stygij pallida regna Iouis.
 Aetherias illos virtus sublimis ad arces
 Euehit, & campis consecrat Elysiis.
 Hic, hic NATALI domus est: hinc arduus imas
 Sub pedibus terras despicit & maria;
 Miraturq; nouos orbes, conuexaq; mundi
 Mœnia, & innumeras, splendida signa, faces.
 At licet huic longos Libitina inuiderit annos,
 Dum meritis implet Solis utramque domum;
 Ne tamen vlla queat nomen delere vetustas,
 Prouisum Clario gratulor esse Deo.
 Dum terras atque omne sibi denunciet æuum,
 Curaq; ALEXANDER posteritatis erit;
 Dum pius in Venetos animus studiumq; canetur,
 Classis & Aegeo Thracia victa mari;
 Dum referetur amor, quo tristia bella Tyranni
 Ardet in excidium vertere Bistonij,
 Quo res Sarmatiae, viduataq; Cesare regna
 Curat, & impositos Alpibus Heluetios,
 NATALI constabit honos, viuaxq; manebit
 Doctrina, & Suada nomen, & ingenij.
 Semper ALEXANDRI, sacra per vestigia, laudes
 Ponè sequens, ibit clara per ora virum.*

Tu

Non

Tu quoque Pieridum decus, AVGVSTINE, sororum,
 Quo Latium, & timidis Macra superbit aquis,
 Ingenuos mores, & vitam puriter actam,
 Cordaq; non ullis tacta cupidinibus,
 Virtutesq; alias cari memorabis amici
 Carmine, quod possit nulla abolere dies.
 Nam neque signa tuæ spirantia marmore Luna,
 Nec Polycletæâ nobilis arte labor,
 Longiùs extendant famam NATALIS in æuum,
 Quàm tua Meonia proxima Musa tubæ.
 At mihi, cui tantum non concessere Camœnæ,
 Vt canerem paribus grandia facta modis,
 Sat fuerit gelidis extrema dedisse labellis
 Oscula, & exangues imbre rigasse genas.
 Sat fugientem animam fato legisse supremo,
 Et clausisse piâ lumina cara manu.
 Sat tumulum lauri folijs ornare quotannis,
 Et cineri multâ soluere iusta prece.

ROND.

415

G V I L I E L M I B E C A N I
E S O C I E T A T E I E S V

N A T A L I S , I D Y L L I V M
I N O B I T V M

N A T A L I S R O N D I N I N I

S. D. N.

A B E P I S T O L I S A D P R I N C I P E S ,
A D E M I N E N T I S S . C A R D I N A L E M
P A V L V M R O N D I N I N V M
F R A T R E M .

D *Esine fraternum lacrymis urgere sepulcrum,
Paule, supervacuos effundere desine questus.*

Frater adhuc superest, & post sua funera vivit.

Quos coluit, vitam nomenq, dedere poeta.

Aequora dum Tiberis, Tiberim vicina subibunt

Flumina, quas raptò laudes scripsere, legentur.

Hæc vatum pietas: nec adhuc Natalis amati,

*Quo se cumque ferunt, * occurrere cessat imago,*

Visa loqui fidis, velut antè solebat, amicis,

Et dare complexus, & tendere brachia frustra.

* Vide Elegiam Ferdinandi Furstenbergij pag. 411.

Nos

GVI-

*Nos etiam (& nobis sunt carmina, nos quoque vatum
Dicimur è numero, timidè sed credimus, esse)*

*Nos etiam procùl à Latio, procùl Alpibus illi,
Quà licet, extremos mæsti curamus honores.*

*Exequias facimus, tumulumq; sacramus inanem,
Et sua dilectos manes ad sacra vocamus.*

*Huc Natalis ades: sollemnia soluimus umbris
Belgæ iusta tuis. Belgas Natalis amauit.*

Clitumni ripæ, Romaniq; Vmbria testis

Patria Callimachi, fatis ut nuper ademptum

Fleuerit Hosschiaden: (Romano proximus ille

Callimacho fuerat) simul indè à finibus illis

Inferias caræ pia carmina miserit umbræ.

Nil homini certum est. Egon' hæc, Natalis, amico

Cùm faceres, eadem tibi mox præstanda putauit?

O exspectatum frustra tibi longius æuam!

Vixisses saltem, dum, quæ gens omnis & ætas

Noscet, Alexandri licuisset dicere facta!

Non alijs plus se iactassent secula fastis.

Raptus es ante diem, nec adhuc sat cognitus orbi:

Raptus es, & tecum solatia rapta tuorum.

Ipsi etiam montes, ipsæ tua tristia fata

Fleuerunt rupes: sed mors est durior illis,

Et tantum precibus, cùm summa vocauerit hora,

Tantum

*Tantum lamentis hominum mitescere nouit,
 Balatu teneri quantum lupus efferus agni.
 Quid clarus sanguis, quid sit domus inclyta, nescit.
 Stirps tibi contigerat titulis insignis auitis,
 Ingenium stirpi, virtus equalis utrique.
 Ut decori vites ulmis, ut vitibus ulmi,
 Te genus ornabat, generi famamq; decusq;
 Tu laturus eras. Iam rebus leta futuris,
 Aggredere ô magnos, dicebat mater, honores.
 Strata via est: patuit summi tibi principis aula
 Virtutum sedes. iter hac tibi gloria pandit.
 Signauit frater quo tendere tramite possis.
 Euge meus sanguis, tu fors eris alter ab illo:
 Purpura quem deceat, te dicar habere secundum.
 Infelix mater, perijt tua messis in herbâ.
 Natalis cinis est. Quos nec fuit utile nasci
 Intereâ viuunt, & terra probra supersunt.
 Parcite Pierides. Deus omnia respicit equus.
 Non toti morimur: pars effugit optima letum.
 Hac adiit Superos, & iam labentia sub se
 Sidera Natalis, vastos miratur & orbes.
 Iam libat vitæ fontem, sitiensq; saturq;
 Ambrosiæ ducit succum, & se nectare pascit.*

D d

Hic

Tantum

Hic pater, hinc illi tulit obuius oscula * frater,
 Sanguine frater adhuc stillans, plagisq; decorus,
 Valla quibus seruata sibi sua Candia debet.
 Inter & amplexus: Viridi, pater inquit, in æuo
 Te quoque, Natalis, rapuit mors: tu quoque nobis
 Accedis iuuenis: sed qui maturus Olympo est,
 Non cadit ante diem. Tuus hic neque longius annos
 Produxisse velit frater. Quæ vulnera seruet
 Aspicias? his Diuum vitam sedesq; beatas
 Possidet: his illi, quam cernis, gloria parta est.
 Tum procerum turbam magnam, magnoq; coruscantem
 Lumine designans: Maiorum, nate, tuorum
 Hic, ait, agmen habes: sunt hi, quos maxima virtus
 Eripuit terris, atque istâ sede locauit,
 Sanguinis auctores, & nostræ stirpis origo.
 Deducensq; manu Natalem miscuit illis.
 Stellantis mundi ciuis, decus addite Diuis,
 Natalis salue. Tua iam tibi premia constant.
 Aspice nos. Quæ sit votorum summa, requiris?
 Quæ tibi nuper erat. Petimus quod sæpè petisti.
 Vuat ALEXANDER: nos sospite viuimus illo.
 Vuat, & hic populos celi fauor ibit in omnes.

Non

* Iosephus Rondininus, de quo in Natalis elogio.

*Non radios Titan, quàm curas ille paternas
 Latius extendit : quidquid vastissimus aether
 Orbibus immensis, animo complectitur ille,
 Communisq; pater toti se diuidit orbi.
 Religio, cultusq; Dei super omnia curæ.
 Hostis Alexandri est, quem non habet illa fauentem.
 Si premitur, fulcit ; si quâ labat, ipse ruinam
 Sustinet, & quidquid non est reparabile, deflet.
 Quales esse suos, queis viuere moribus optet,
 Exprimit ipse suis, & vix imitabilis ulli
 Quemque suæ vitam cuperet componere vitæ.
 Premia digna quidem meritis oramus vt illis
 Sera tamen veniant. Subeat, fac, sidera tarde,
 Deq; tibi demtis illi Deus augeat annos.
 Illi Roma diu regimen quo gaudeat, illi
 Debeat æternam mundi pars cetera pacem.
 Pannonia fines, habitataq; Thracibus arua
 Mars petat: in diros vertantur prælia Turcas:
 Auctor Alexander belli noua fœdera iungat:
 Euocet Europæ populos, atque agmina magno
 Auctorata Deo trans Hæmum mittat & Hebrum.
 Nomen Alexandri Byzanti terreat arces,
 Concutiat Rhodopen, Hypanim cum Strymone turbet,
 Bistonibus fatale, feris fatale Gelonis.*

D d 2

Illius

420 HONOR SVPREM. NAT. ROND.

*Illius auspicijs Aquilas, & Lilia, & auro
Vellera fulua, Crucis fulgens super omnia signum
Bosporus euersis videat succedere Lunis.*

*Quò ferimur Musæ? reuocant Natalis ad urnam
Nos cari cineres, & dona nouissima poscunt.*

*Sparge puer flores, & vatum insignia lauros,
Et dic: Ista tuo, Natalis, spargo sepulcro:
Vt viret aternùm laurus, tua viuida semper
Gloria, Alexandri fama comes, ibit in euum.*

GVI.

G V I L I E L M I H E S I
 E S O C I E T A T E I E S V
 E L E G E I A I N O B I T V M
 I L L V S T R I S S I M I D O M I N I
 N A T A L I S R O N D I N I N I,
 S. D. N.
 A L E X A N D R O V I I.
 A B E P I S T O L I S
 A D P R I N C I P E S, E T C.

Quem ex benè instituto virtutis & honorum
 cursu primo viuentibus eripuit præmatura
 mors anno Christiano M. DC. LVII. ætatis
 eius XXX. nondum impleto.

Magna, sed exiguo te, RONDININE, sepulcro
 Sub modico terra cespite Roma tegit.

Te cohibet brevis urna, sinuq; amplectitur arcto.

Ah! brevis est, totum quem brevis urna capit.

Æst ego credideram, quod credere nempe iuebant

Ingenij vigor & spiritus ille tui,

Parq; animo genus, & docta facundia lingua,

Te septem Romæ collibus esse parem.

Credideram, nec vana fides. Nunc omnia tecum

Abstulit extremi temporis vna dies.

Exiguum, quodcumque fuit mortale, putandum est:

Quod cadit, & casu frangitur, heu! nihil est.

Ipse sacra secreta manus tibi credidit ille

Numinis interpres, proximus ille Deo,

Magnus ALEXANDER: morituro nil tamen illud

Profuit: è tanto es parua quod urna tegit.

Fatorum immortale odium non gratia tanti

Principis, aut fame lenijt aura tua.

Cribellos Rondininis Insubria iunxit:

In titulos venit sanguis vterque tuos.

Sed neque te nomen, quamuis tibi, Roma, colendum,

Nec sanguis, quamquam nobilis ille fuit,

Nec casta texere Deæ, quas carmine sacro

Ille tuus toties sollicitavit amor.

Audijt orantes pro te Libitina sorores;

Non exorato sed stetit illa pede.

Terq; solum pulsans: Finis sit denique vitæ,

Dixit; & heu! summum concidis ante diem.

In fletus abiere nouem, pia Numina, Musæ,

Quas tuus in lacrymas ire coëgit amor.

Parcite, dicebant, morituro fata clienti:

Fata aliquod Musas numen habere putant.

Et fuit ex illis quæ vos quoque flectere posset:

Et noster quos non flectere possit amor?

NATALIS RONDININI. 423

Parcite : noster hic est. Singultus cetera preßit.

Et carmen lacrymis inuolüere suis.

Flete pia Musæ; nec sit pudor ora rigare

Fletibus : & lacrymas vidimus ire Deo.

Ille etiam fleuit, qui maior Apolline vestro,

Septenis Romæ collibus imperitat,

Et ius præscribens toti venerabile mundo,

Proxima, nec vano sub Ioue, regna tenet.

Quò tamen hæ lacrymæ? properât data stamina Parcæ

Et, mora ceu nimium lenta sit, una secat.

Occidis. Incubuit flens Fürstenbergius ori,

Et fugientem animam ponè sequente animâ

Cum gemitu & lacrymis ter & ampliùs exclamauit:

Sed iam per lactis fugerat illa viam,

Quæ castis celi medium splendore ambit,

Heroësq; super sidera fixa locat.

At, quamquam celo iam, RONDININE, receptum

An quisquam est qui te nos quoque flere vetet?

Flebimus : extremo fletus medicina dolori est.

Est aliquid mæsto carmine posse queri,

Immites, genus indomitum, fera numina, Parcas

In magnos nimium iuris habere viros.

Quò tamen hæc? lacrymis potius laudabere nostris:

Non vana, lacrymæ, pondera laudis habent.

D d 4

Fle-

Par-

Flebimus, heu! nostros, tua nuper gesta, dolores:
Materiam pleni carminis illa dabunt.
Vita dabit numeros; numeros quia continet omnes,
Totaq̄, adhuc cineri spirat iniusta tuo.
Ah! quàm vana mei quero solatia luctus!
Amissus cruciat, cùm memoratur, amor.
Pœna queri est, & amare dolor: cedamus utrique:
Et leue fit, subeas quod patienter, onus.
Scilicet immites alijs quoque stamina Parcæ
Non exoratâ dissecuere manu.
Occidit Hesperij proles augusta Philippi:
Totus in hac tantùm prole Philippus erat.
Vnica in hac erat occidui spesq̄, ultima regni;
Illa tamen Patris fletibus immoritur,
Et votis calum frustrâ ferientibus ipsum,
Nuda quater-magni nominis umbra iacet.
Nec minùs ille tuâ vincētus Romane coronâ,
Hungare & ille tuâ, atque ille Boème tuâ,
Successor datus Imperio Reçtorq̄, paterno,
Ceu rosa quam veris prima pruina necat,
Ostensus tantùm terris cadit. Austria casum
Pænè oppressa grauem sensit; & in lacrymas
Et gemitus effusa, suoq̄, infracta dolore,
Fernandus, tantùm hoc flebile dixit, Obit!

NATALIS RONDININI. 425

Ab genus immansuetum & inexorabile, Parca!

Funeris exuuias qualibet una tulit:

Tresq; simul ternas capiti rapuere coronas.

I nunc, & capiti disce timere tuo.

Illi magna licet sit gloria, gratia maior,

Perdere utramque dies una, vel hora potest.

Maxima saepe leui franguntur & optima casu.

Respicit occasum grandior umbra suum.

Quem citò maturum celi indulgentia fecit,

Ante suum fructus carpitur ille diem.

Plena operum magnorum, aurisq; inuecta secundis

Frangitur in caeco pressa carina vado.

Parua subit seros post lenta pericula portus,

Nec cadit irato victima cymba mari.

In vulnus mortemq; patet pinguisima ceruix:

In montes celi fulmina prima cadunt.

Magnarum hic rerum cursus fuit. Optima metam

Prima tenent: lentè currere laus minima est.

Acta brevis vita, seros non computat annos

Posteritas. Res est magna fuisse parum,

Et multum vixisse. Inter lamenta virorum,

Et lacrymas vitam claudere, magnificum est.

Qui rectè vixit, vixit satis: ampliat annos

Vir bonus, & summam temporis omnis habet.

Ab

D d 5

Sic

*Sic RONDINIVS vixit, sic viuere terris
 Desiit. Aetati bis tria lustra dedit ;
 Saecula virtuti. Flentes discedite Musa :
 Haec pretium vitæ mors melioris habet.
 Funus honoratum est. Nullus lugubria sumat :
 Ambiat illustrem candida turba rogam.
 Vita peracta benè est. Defuncto plaudite ciues
 Romulei : lacrymas non petit urna leues.
 Urna triumphali Musarum ornanda coronâ,
 Quam circum pennâ remige Fama volet,
 Et celebret fausto victurum carmine nomen ;
 Quam facilis morum gratia, nobilitas,
 Ingenij decus, & casta facundia lingua,
 Turbaq; virtutum cingere semper amet.
 Urna etiam in celsas Romæ extollenda columnas,
 Seu Traiane tuas, Ælie siue tuas ;
 Quam non ullus edat liuor ; quam è monte Quirini
 Magnus Alexander sæpè videre velit ;
 Cui dicat, quoties virtus sublata recurret,
 Atque eadem sensus causa recentis erit :
 Iam RONDINIVS dolor est meus : at meus ille,
 Si modò fuissent fata, fuisset amor.
 Et dolor est & amor. Virtutû, hic sensus vterque
 Quem fateor, cælo iudice, testis erit.*

E LO-

ELogiVM SEPVLcRALE
 ILLVSTRISSIMI DOMINI
 NATALIS RONDININI
 QVATVOR PYRAMIDIBVS
 INSCRIPTVM.

Pyramis prima.

Quod semper discimus,
 & numquam satis scimus,
 illud nunc denuo,
 sed experimento luctuoso,
 plusquam satis docti sumus;
 inter homines

etiam NATALEM esse MORTALEM.
 Hoc cum dico,

non de die tecum loquor,
 cuius vel vnus incerta possessio est,
 qui cum sole præcipiti fugit & perit;
 sed de illo,
 qui extra vim & impetum solis positus,
 tenore constantis vitæ censeretur æternus.

RONDININVS ille,
 non tantum ex Christiano nomine,
 sed etiam ex spe
 quam promittebat vitæ magnæ atque magnificæ,
 ex summâ expectatione naturæ atque fortunæ,
 ex vsurâ breui Pontificiæ serenitatis,
 ex vero NATALIS,
 à morte, si non factus, ostensus certè
 MORTALIS est.

Quem non iam diem
 sibi feralem esse credant homines,

NATALIS ipse MORTALIS est?
 quando

Pyra-

ELO-

Pyramis secunda.

Annos nondum xxx.

impleuit ætatis;

sed famæ & virtutis

compleuit immensos.

His auctum titulis

Aula sancta coluit, & Roma suspexit;

quodque his maius est,

ALEXANDER VII. PONT. MAX.

secretorum apud Principes

testem habuit,

& suâ,

(quantum infra se submitti Pontificia Maiestas potuit)
amicitiâ dignum fecit.

Ille

eductum ab auro stemmate altum sanguinem

etiam altius virtute prouexit.

Illum

virtuti par eloquentia & doctrina

parem viris maximis,

maiores reliquis,

suspiciendum omnibus dedit.

Quantas ille spes,

etiam cum nullas aleret,

à suâ illâ tam præclarâ indole & virtute
concepit!

Ab illo ortu tam sereno vitæ primæ,

ab aurorâ tam in ruborem pronâ,

quam non illi

mox obuenturam à cælo purpuram

aliorum hominum ambitiosa mortalitas

promittebat!

Sed Mors

immatura annis,

inexpectata bonis,

inuisa malis, inopina pluribus,

omnibus luctuosa,

vni tantum illi, quia & Deo, placita,

omnium interceptit spes,

expectationes abstulit, vota consumpsit:

illius tantum vnus

spes & expectationes & vota omnia consecrauit.

Pyra-

Pyramis tertia.

Paucorum dierum violentâ febrî
pænè simul correptus & raptus est.

Nec potuit nisi vi
tam incitatus ad virtutem & gloriam cursus sisti.

Quæ tardè mouentur, & quasi serpunt,
obiectu facili sistuntur & languent:

quia illis
moueri & iacere
pænè perinde est.

Virtuti magnus imperus,
atque ab illo incitatus est cursus;

cui
quàm agi pronum, tam quiescere violentum,
nec tamen probrosum est:

quia illi pars viæ & vitæ,
in quacumque quieuerit, est meta:
& momentum temporis vltimum,
beatæ principium est æternitatis.

Benè ergò NATALI,
euge, feliciter RONDININO,

cui cursus vitæ fuit
breuis annis, immaturus ætati;
sed

virtuti longus, & gloriæ consummatus.
Ad se deductam natalium serie nobilitatem omnem
vno in se NATALI complexus,
quia viuendo vltra promouere non poterat,
moriendo fortiter consecrauit.

Nihil vt sui fortunæ relinqueret,
aliquid auferri naturæ
libenter passus est.

Extra cuius ictum se posuit & sua,
quando viuendi finem fecit:
quia quàm illi obnoxia infelix est vita mortalium,
tam ab illo liber est beatus exitus mortuorum.

Virtutem, quam viuus semper coluit,
semel moriendo non perdidit, sed inuenit.

Sola enim virtus, quam obsignauit vna mors,
in adeptione securæ est, in possessione confirmata.

Pyra-

Pyra-

Pyramis quarta.

Cùm os morte clausit, eloquentiam quâ valuit non amisit;
 quia ex quo loqui immortalis mente cœpit,
 mortalis linguæ impedimenta non sensit, & officia non quæsiuit.
 Mortuorum hominum,
 quorum omnium doctrinam legendo & intelligendo
 consecutus est,

immortales animas
 iam vel ex alto despicit infelices, vel ex æquo respicit fortunatas;
 gaudens hausisse se

ex illis scientiam sine vitio, ex his doctrinam cum virtute.

Nec iam quidquam est

quod illum vel alliciat vel delectet in terris;

nisi quia adhuc in viuis sunt

ALEXANDER quem coluit, FVNSTENBERGIVS quem amavit;
 non tamen

aut se illis, aut illos sibi velit esse præsentem:

quia

absentiam illorum à se, felicitate publicâ;

sua ab illis, immortalitate consolatur.

Voti potens, & vitæ sator,

iacturâ non sentit amicorû, quos secû omnes habet in vno Deo;
 nec vsuram quærit temporis, quod totum æternitate complectitur;
 nec de mortis iniuriâ queritur, quando illi debet immortalitatem;

nec honorum temporalium ambitione tangitur,
 iam dominus æternorum;

nec laborat de intercepto mortalis vitæ cursu breui,

quia in immortalis possessione conquietitur;

nec denique plus vltra aut optat aut quærit aliquid,

postquam in VNO VERO BONO est omnia consecutus.

Horum ille fidem scientiamque certam si nos docuit,

sibi ac nobis & vixit & dixit satis.

Scire tantum velis & discere, tu quisquis

à NATALI MORTALIS,

Quid VNVM inter omnia sit quod quæras;

Quid VERVM inter falsa sit quod teneas;

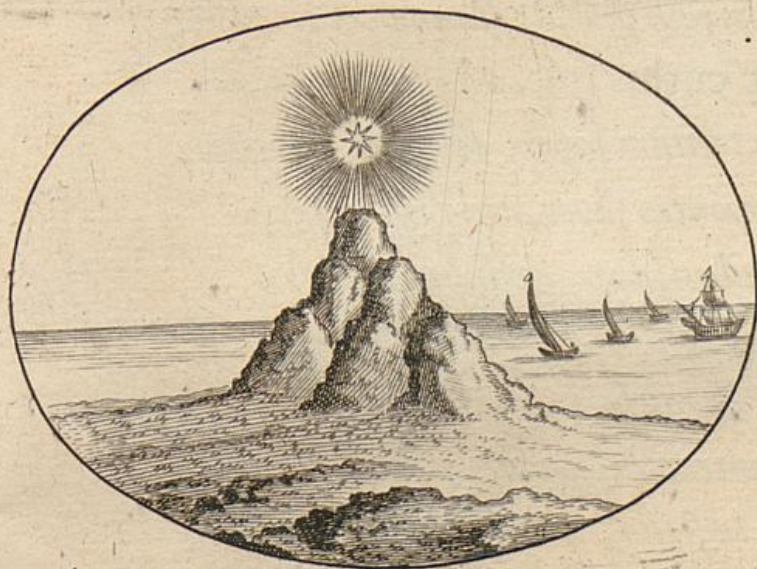
Quid BONVM inter mala sit quod ames;

vt possis cum VNO VERO BONO etiam ipse te
 quærere in vitâ, tenere in morte, amare in æternitate.

Hoc tuum vt sit, tui NATALIS est votum.

NA-

NATALI RONDININO
 A D
 ALEXANDRI VII.
 OBSEQVIA TRADVCTO.

Huc cursus fuit.

Errantes dubio mari carinas
 In portum vocat ignis, è supremis
 Ignis montibus eminens refulgens.
 Incertas Cynosura per procellas
 Rectum monstrat iter, viamq; pandit,
 Per quem denique fessa, fracta fluctibus
 Securum ratis in sinum recurrat.

Magos

NA-

Magos ex Oriente stella duxit

Ad cunas Domini Deiq̄, nostri.

Incertum quoque stella RONDINIVM

Quò se flecteret, una stella, senos

Quæ montes super eminere visa est,

Iter carpere iussit expeditum

In portum placida sinumq̄, vitæ.

Huc cursus fuit. Illa stella fluctus

Non tantùm super, & super procellas,

Sed montes super, arduasq̄, rupes,

Et nubes super, & super planetas,

Longè celsiùs Arca quàm Noëmi,

Aut Argos fuit eleuata, cursu

Errantem dubio ratem leuabit.

Hæc te stella, tuamq̄, RONDININE,

Sciuiſſes modò prorogare, vitam

In summâ potuit locare ROMA;

Sed cursu in medio repente lapsum

Ipsò maluit eleuare cælo.

O factum benè, RONDININE! Non est

Quod demtos tibi conqueraris annos:

Prouidit tibi stella longiorem,

Quàm possent homines vouere, vitam.

ROND.
 NATALI RONDININO

A B

ALEXANDRO VII.

ad secreta cum Principibus
 negotia admissio.

Sub his pretium non vile laborum est.

AN quisquam neget esse te beatum
 RONDININE? cui datum sub istis
 Clausum Montibus inuenire vitæ
 Munus, & pretium beatioris?
 Telluris penetralibus profundis
 Perscrutamur opes; mari sub alto
 Gemmas querimus; abditumq; verum
 In ipsis studium inuenire fibris
 Nature; omnia, quæ vel in recessu

Ee

Ma-

NA-

*Magni Numinis occuluntur imo,
 Vestigare labor. Laboris huius
 Par numquid pretium fuit? Fuisset,
 Si secreta oculo magis sereno,
 Si secreta manu magis capaci,
 Si secreta animo magis fideli,
 Quæ sub Collibus inuenire senis
 RONDINIVS amavit, inuenire
 Et nobis studio magis beato,
 Et voto meliore mens fuisset.*

*His sub Collibus ille RONDINIVS
 Quæ non vidit, amavit, æstimavit,
 Secreti memor, & capax bonorum!
 Vidit cor Superis Deoꝝ dignum;
 Amavit Dominum Patremꝝ mundi;
 Dotes ingenij æstimavit amplas,
 Et vim pectoris; omnis officinam
 Virtutis coluit, suamꝝ fecit.*

*Quis non hanc tibi RONDININE sortem,
 Nî te plus oculis suis amarit,
 Sit totus bonus, & vel ipse quamuis
 Furstenbergius, invidere possit.*

NATALI RONDININO
ALEXANDRI VII.

familiari vfu ad virtutem & sapien-
tiam informato.

Hinc certa oracula sumsi.

Dodona strepera tacete quercus,
Nec mendacia futilesq; nugas
Stulto vendite cariùs popello,
Quàm suas queat aestimare merces
Aut Phæbi chorus, aut specus Sibylla.
Sunt hæc somnia vana, sunt furores.
Quercus quæ Domini mei sacratas
Cingit bina fores, tenenda celo

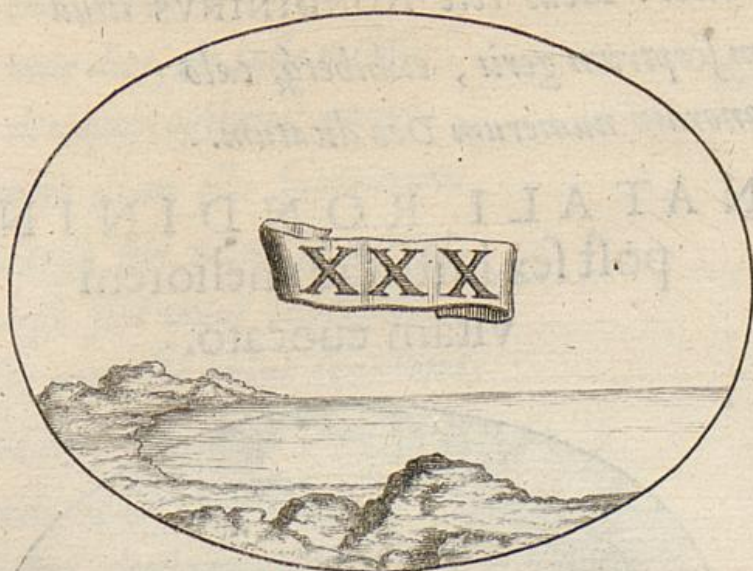
Ee 2

Dans

436 HONOR SUPREM. NAT. ROND.

Dans oracula, dans tremenda mundo,
Non umquam Superos fefellit ullos,
Non ullos hominum fefellit umquam.
Hec me, quando fuit rogata cumq̄s,
Numquam fallere docta, RONDINIVM
Leges edocuit, modumq̄e, vitæ
Qui cursum faceret scientioris,
Qui finem faceret beatoris.
Vnum non docuit, suprema nobis
Lustris bis tribus imminere fata.
Dixisset: Moriere; RONDININI
Notum in cortice nomen exarassem,
Optassemq̄r, meâ carere vitâ,
Victurus meliusq̄, longiusq̄,
Quàm promittere posset ullus umquam
In Quercu Domini mei Gemellâ.

NATALI RONDININO
 ætatis anno X X X. vitâ functo.

Numeris est omen in illis.

Quod vitæ tibi cursus absolute
 Romanis crucibus tribus notatur,
 Non casus fuit. Omen, omen ingens
 Illis in numeris Deus sacrauit.
 Sceptrum SEPTIMVS, ille ter-potentis
 Loco Numinis, utriusque sanctus
 Et ter maximus Imperator orbis,
 Quod dextrâ gerit, in crucis figuram
 Formatur triplicis. Ter ô beatus
 Vixisti bone RONDININE! Quando
 Pastorale suum, tuumq; sceptrum

Ee 3

Ad

NA-

*Ad altaria Pontifex videbit,
Tunc tuos quoque computabit annos,
Et dicet: Meus ecce RONDININVS illud
Iam sceptrum gerit, exhibetq; calo
Annorum numerum Deo dicatum.*

NATALI RONDININO
post sex lustra ad meliorem
vitam euocato.

Post sex.

Wolfangi ad tumulum, futurus olim
Romane bonus Imperator Urbis
Henricus, precibus pijs vacabat.
Cum vox ex adytis Deo sacratis,
Post sex, visa referre, supplicantis

Aures

Aures perculit, abstulitq̄, mentem
Inter spemq̄, metumq̄, fluctuantis.
Post senas prius ille forsān horas,
Senos inde dies, & inde menses,
Senos denique cogitabat annos
Imminere diem sibi supremum.
Horas ergò sibi velut supremas,
Dies ergò sibi velut supremos,
Menses ergò sibi velut supremos,
Annos ergò sibi velut supremos,
Viuendo benè transigebat omnes.
Post sex denique, quod timere numquam,
Quod numquam potuisset ominari,
Aut sperare, creatus Imperator
Annos, prodigij fidem probauit.
Post sex & tibi, RONDININE, summo
Vox celo sonuit, diemq̄ dixit;
Non audita, sed in profundiore
Fati murmura continens recessu.
Non minùs tamen & dies, & annos,
Et horas tibi, singulosq̄ menses,
Ceu forent tibi singuli supremi,
Vel momenta notando supputasti.
Sex suprema tibi fuere lustra,

Ee 4

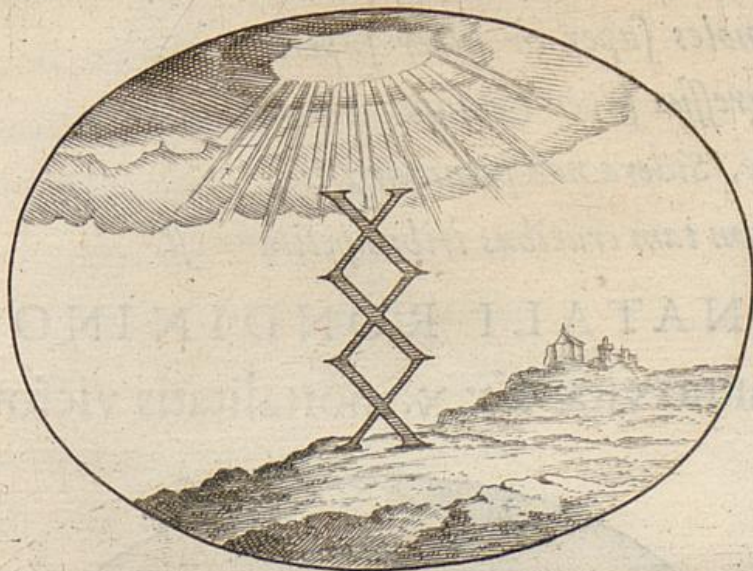
Post

Aures

Post sex hora suprema te vocavit
 E vitæ stadio parùm beatæ,
 Non ad funera mæsta, sed coronam.
 Nam celi, puto, factus imperator,
 Spes nostræ dubias metusq; vitæ
 Infra te positas videre gaudes.
 O quem te memorem esse, RONDININE!
 Mortalem? moriendo victa mors est.
 Natalem? moritura vita numquam est.
 Tu NATALIS eris, quod esse gaudes.
 Nam quæcumque dies tibi per omne
 Magni temporis emicabit ævum,
 Natalis tibi, semper ordiendo,
 Et numquam tua finiendo vitæ
 Æternæ bona, nascitura semper,
 Et numquam moritura fata pandet.
 NATALEMq; fuisse te probabit,
 NATALEMq; probabit esse. Sic ò
 NATALIS valeas Deoq; vivas!

NATALI RONDININO

anno vitæ xxx. beatè mortuo.

Hac iter.

IN sanâ ambitione quid vel ipsum
 In cælum ferimur, supraq; cælum?
 Nequidquam ferimur. Nimis remotum est
 Quàm conatibus ut queamus istis
 Supra sidera promouere gressus.
 RONDININVS ut alta victor orbis
 Astra scanderet, hinc in illa scalas
 Ex tribus crucibus locauit vnas,

Hoc Emblema refert scalas plicatiles, de quibus ex
 Appiano & Plutarcho Lipsius Poliorceticon. lib. 1.
 Dial. vi.

Et gressu triplici viam peregit.

I nunc ambitiose, iunge currus,

Fortunæq; rotas, rotasq; Martis;

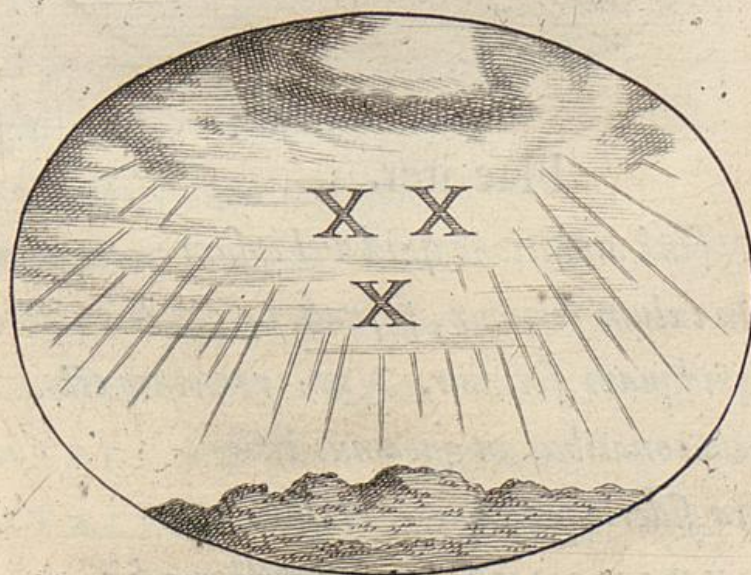
Et moles super & super superbas,

Et gressus super & super potentes

Urge. Sidera non petuntur istis:

Cælum iam crucibus tribus petitum est.

NATALI RONDININO
anno vitæ XXX. mortalitatis victori.

In hoc vince.

Hosti bella parabat Imperator
Constantinus; & ecce Crux serena
In celo micuit, simulq; celo
Vox audita fuit, fuitq; visa,

In

In hoc vince, referre. Vicit hostem,
 Romanasq; Aquilas valere iussit,
 Et signum Crucis omnibus maniplis
 Inscribi voluit, suumq; fecit.
 Instabant tibi RONDININE bella,
 Mortis bella suprema. Signa calo
 Tres Cruces: micuere, signa vitæ
 A te fortiter hætenus peractæ.
 Concurris: moreris; simulq; mortem
 Cadendo superas. Beata signa,
 Quæ vitæ fuerunt prius peractæ,
 Iam sunt symbola semper inchoandæ.
 Hæc tu symbola RONDININE sola
 (Non insignia stemmatis paterni)
 In tuis cupias habere signis.

NATALI RONDININO
ALEXANDRI VII.

gratiæ & clientelæ immortuo.

Hac ego fronde tegar.

Quam texam capiti tuo coronam
RONDININE? Nouem suo Poëta
E lauro cupiunt parare Musæ;
E rosis Pudor; alba liliorum
Optat Integritas videreserta
Circum tempora casta. RONDININE
Quod votum tibi? Nolo, nolo lauro,

Nolo

Nolo liliolis, rosisque puris
 Intextas aliquis meo coronas
 Concinnet tumulo. Gemella Quercus,
 Quae Montes Domini hinc & inde cingit,
 Si quidquam mereor, virente fronde
 Hoc corpus tegat, hoc caput coronet.
 Hæc insignia Caesarumq; sertum,
 Non vana ambitione, sed fideli
 Certans obsequio pijsq; votis,
 Dum vixi, studui usque promereri;
 Hæc, post fata etiam, velim mereri.
 At si non merear, dabit libenter,
 Et gratis dabit, ultimumq; munus
 (Nam nota est Domini mei voluntas)
 Vel post fata suo dabit clienti.

At vos, cura quibus mei sepulcri est,
 Taxo corpus inane, vel cupresso,
 An lauri potius tegetis umbrâ?
 Taxos non ego quero, vel cupressos,
 Non inter geminas iacere lauros:
 Sub Quercu geminâ volo recondi,
 Quercu quæ Domino meo dicata est.
 Hæc Quercus capiti meo coronam,

Hæc

Nolo

I N O

VII.

uo.

Hæc umbram faciat iacentis umbra;
Et me splendidiùs iacere credam,
Quàm si, quidquid habet superba Roma,
Exstructum cumulet super sepulcrum.
Vouisti benè, RONDININE: flores
Et frondes alios sacra coronent;
Phæbeis alij tegantur umbris,
Illos taxus inumbret, hos cupressus;
Quercus, quæ Domino tuo sacrata est,
Subter lene tuæ iacentis umbra
Umbra sola dabit, dabit coronam.

NATALIS RONDININI
FVNVS,

Paterni & Materni sanguinis tesseris
Gentilitiis emblematicè expositis
ornatum.

INSIGNE PATERNVN. INSIGNE MATERNVM.

Epigramma.

S Temmata stent circum generosum aliena sepul-
crum;

Hunc circum tumulum non aliena micant.

Nempe suum fecit, quod utroque à sanguine sumsit:

Sic RONDINIVS, sic suus ille fuit.

Accipe posteritas, & auitæ Insignia famæ

Transferre in mores tu quoque disce tuos.

IN NATALIS RONDININI,
TRES HIRVNDINES,

à quibus RONDININI nomen,
in teniâ aureâ per areas virides & rubras
sursum tendentes.

Lemma emblematicum.

Hac iter in cælum.

Epigramma.

Quò vos itis Hirundines beata,
Lugentes tamen, & velut gementes?
Quò nos fata vocant trahuntq; fata.
Nec tristes tamen aut velut gementes:
Gaudentes simul & simul canentes
Imus, quò prior ipse RONDINIVS,
Cui nomen dedimus, præisse gaudet,
Quà sursum via tota luce fulgens,
Plus quàm lactea, ducit in supremos
Per campum viridem rubrumq; calos.
Non illum decor aut vigor iuuenta,
Non & purpura, quæ moratur ipsos
E diuis genitos, soloq; figit,
In nostris potuit tenere terris.

Illu

*Illum purpura traxit una cæli,
Et veris decor unus auit erui.
Illis qui capitur, rubente pallâ
Et decore potest carere verno.
Numquam purpura solis erubescit,
Nec cæli decor exuit colorem;
Cælo scilicet hic & ille constant.
Sat dixistis Hirundines beata.
Nam vobis Philomela tale carmen,
Sit soror licet, inuidere possit.*

IN NATALIS RONDININI
tres hirundines gentilitias.

Lemma Emblematicum.

Non fatis vna.

Epigramma.

Ponè secuturi prænuntia veris hirundo est;
Ver sed adesse tamen non satis vna docet.
Nascenti tibi terna tuo cum nomine venit,
Nescio quid tenui murmure visa queri.
Ver erat hoc vitæ venientis, non erat anni;
Pronus in autumnum scilicet annus erat.

Illum

Ff

Ver

*Ver erat atatis ; sed enim quoque pronior illa
In finem vitæ prætereuntis erat.*

Hoc fuit incerto quod murmure tristis hirundo

Visa queri est, fati nuntia prima tui.

Itæ pia volucres, fatales linquite terras,

Quæ domino vitam præripuere breuem.

Ortus in occasum est. Nemoris iam rura beati

Hic tenet ; huc etiam vos iubet ille sequi.

Ver ubi perpetuum est, ubi nulla iniuria lapsi

Temporis, aut hiemis bruma timenda venit.

Hic dabitur, non iam Philomelæ fata sororis,

Fata sed extincti fratris acerba queri.

Et fuit ille velut Philomelæ frater, amæno

Cum placidum blandè funderet ore melos.

Nempe sed inuidit casto grauis æstus amori:

Æstus ab indornitis febribus ille fuit.

Ille sonum abruptit linguæ vocalis ; & ori,

Quod solitum celo digna Deoq; loqui,

Imposuit mæsto lugenda silentia mundo,

Attonuitq; homines, attonuitq; feras.

Ecce silet, tantumq; suæ præconia famæ,

Ipse verecundâ quæ bibit aure capit.

Nempè satis dixit, pro quo fama ipsa loquetur

Semper, & æterni testis honoris erit.

IN NATALIS RONDININI
 areas gentilitias, ex viridi & rubro
 decussatas.

Lemma Emblematicum.

Benè conueniunt.

Epigramma.

Quam sibi descripsit gens Rondinia parmam,
 Parte viret, Tyrio parte colore rubet.
 Gratus vterque color: scuti benè pingitur illo
 Area: virtutum prodit utroque notas.
 Quà viret, integritas non umquam lesa notatur;
 Quà rubet, ingenui signa pudoris habet.
 Sic tua, Natalis, te propter picta videri
 Parma queat, prisca sit licet illa domus.
 Quisquis in hac color est; color est virtutis, & inde
 Indicium vere nobilitatis habes.
 Scuta humeris alij tollant sua: te tua tollunt,
 Nec venit à proavis laus tibi sola tuis.

IN NATALIS RONDININI

ouem cum leonibus coniunctam
in scuto gentilitio.

Lemma Emblematicum.

Diuinæ insignia pacis.

Epigramma.

Quem te, Rondinine, tui genuere parentes?
Sacula quæ talem te genuere tuis?

Hinc ouis, inde feri posito terrore leones

Dicuntur cunis accubuisse tuis.

Nempe erat hoc insigne tuæ prænobile Matris;

Tessera erat vitæ plus tamen illa tuæ.

Illa eadem, quæ venturi prænuntia Christi

Fatidico quondam carmine dicta fuit.

Isaiæ c. 11.

Euenit. Fuit afflicto pax reddita mundo,

Et rabidi inter oues accubere greges.

Accubere etiam tibi, Rondinine; fuitq;

Simplicitas animo & vis generosa tuo.

Quis furor has inter comites diuortia fecit?

Tam sanctæ paci mors inimica fuit.

Fallor, amica fuit: pacem mors sancijt istam.

Nulla timenda tibi Iudicis ira fuit.

IN

IN NATALIS RONDININI

gentilitios leones duos, palmam
vnam capientes.

Lemma Emblematicum.

Palmam vis animosa capit.

Epigramma.

Rondinine, tui palmam rapuere leones:
Illa animi, & virtus corporis illa tui.
Mors palmam eripuit sed utrisque potentior vna.
O fera mors, quàm tu non patienter agis!
Fallor, habes palmam: nam cum te funere sancto
Mors rapuit, palmam non tulit illa tuam.
Illa manet celo felicibus insita ramis,
Et viret, & nullo pondere pressa cadit.
Ostentatq; tuum generoso in cortice nomen.
Tanti est posse Deo viuere, posse mori.

IN NATALIS RONDINI
gentilitias rosas rubras sex.

Lemma Emblematicum.

Casti hoc insigne pudoris.

Alba diu fuerat ; sed amico sanguine tin̄ta
Dicitur in campis erubuisse rosa.

*Alba fuit rosa materno tibi sanguine surgens ;
Sed modo purpureo tin̄ta colore rubet.*

*Alba decent castos : rubor est insigne pudoris,
Et rubor immeriti signa doloris habet.*

*Te nascente fuit rosa candida ; sed citò facta est
Purpurea, ante diem te moriente, rosa.*

*Vtraque nempe tua est ; color hic virtutis uterque est.
NATALI candor conuenit atque rubor.*

*Conuenietq̄, etiam celo confusus & astris,
Simplicis auroræ qui color esse solet.*

Sic florete rosæ misto candore cruenta:

*Sic niueâ semper fronde rubete rosæ,
Ille color nascentis erit Natalis ; at esse*

Ante diem eiusdem demorientis erit.

*Sic senas quicumque rosas, numerabit & annos ;
Et dicet: Lustris sex fuit, & moritur.*

*Sed benè quod rosa sena etiam post funera viuit :
Omen habet vitæ scilicet illa tuæ.*

IN

IN NATALIS RONDININI

gentilitias pilas cæruleas tres in
campo candido.

Lemma Emblematicum.

Hic lusus fuit.

Epigramma.

Cæruleæ tres in niueo stant ordine campo,
Et numero meritis conueniente pile.

Lusus hic est vitæ quem Rondininus amauit,
Et victor fati quo fuit ille sui.

Nulla solo serpsit, celo pila missa sereno est;
Inde tribus venit cæruleus ille color.

Si qua solum tetigit, pila pulcrior inde remissa est:

Nam macula in niueo non erat vlla solo.

Candida vita fuit, castoq; instrata nitore;

Æmula sed cali mens fuit vsque sui.

Ter geminâ mens vna Deum virtute secuta est,

Atque ipsum tetigit qualibet vna Deum.

Mota prius fuerat, sed iam pila terna quiescit:

Nempe quieta, Deum quæ tenet, esse potest.

NATALI RONDININO
bonorum à malis benignissimo vindici.

Emblema.

Cribrum cribrans farinam.

Lemma.

Iustum secernit iniquo.

Quisquis erit qui sincerum secernet iniquo,
* Ille mihi magni Numinis instar erit.

*Exulis hæc mæstas dominae Babylonis ad undas
Vox fuit : ipsius vox fuit illa Dei.*

*RONDININVS erat: sed quem Parca inuida nostris
Eripuit terris, cælitibusq; dedit.*

*Iniustum quid enim est illic, secernere iusto
Quod cupias? horum plurima hic orbis habet.*

*Reddite depositum cæli, quod inutile vobis;
Vtile sed terris omnibus esse potest.*

*Illius ipsa volet censuram Roma subire;
Quin etiam, quamquam sancta sit, aula volet.*

*Et mores si fors corruperit error honestos,
In mores cupiet quisque redire bonos.*

* Si separaueris pretiosum à vili, quasi os meum eris.
Jerem. 15.

Hæc

HONOR SUPREM. NAT. ROND. 457

Hæc RONDININI virtus agitata valebat

Efficere. Heu! terris rapta sed illa fuit.

Conspiciam hanc saltem Superi transcribite celo,

Et stellas inter CRIBRA serena micent.

Illa vel è terris obtutibus hausta secundis

Iustitiam poterunt quemque docere suam.

NATALI RONDININO

non sua, sed suorum commoda spectanti.

Emblema.

Cribrum quod dat florem aliis,
furfures sibi seruat.

Lemma.

Non sibi, at suis.

Non sibi, sed curare alijs sua cōmoda quantū est!
Diuinæ reor hoc mentis & artis opus.

Sol oculus mundi, qui cælum & quidquid in illo est

Ambit, & æthereo lumine cuncta fouet,

Prospicit ille sibi? nihil est virtutis in illo,

Iucundum quod non omnibus esse velit.

Si qua coruscanti fuligo absistit ab igni,

Non alijs illam adspargere rebus amat;

Hanc sibi seruat. Et hinc maculis sordescere solem

Cernimus. Hoc casti pignus amoris habet.

An sibi prospiciunt fontes? Quis fontibus ipsum

(Vera canant vates) numen inesse neget?

Hæc

Ff 5

Non

Non Deus, at magnum natura est numen in illis.

*Quidquid habent puri, quidquid honoris habent,
Dant alijs; sibi quod pingue est crassumq₃, reseruant:*

*Quàm sibi, plus cupiunt omnibus esse bene.
Optima quæq₃, sinu tellus producit aperto;*

Illius in gremio deteriora latent.

*Scilicet & tellus (mater fuit illa Deorum
Vatibus) hoc etiam numinis instar habet.*

*Quid Deus ipse? unum, verumq₃, bonumq₃ per omnes
Diuidit, & plenos numinis esse cupit.*

*Si quid iners herere Deo prauumq₃ valeret,
Non hoc alterius vellet, at esse suum.*

*Et voluit: sibi culpam hominum; sibi, debita sumsit
Supplicia: hac illos reddidit arte Deos.*

*Numen inesse negem tibi, RONDININE? fuisti
Quod te nota tibi CRIBRA fuisse docent.*

*Non sibi, sed prodesse suis tua viuida virtus
Non quantum voluit se potuisse dolet.*

*Mors tua virtuti fuit inuida. Vita fuisset
Longior, in seros edita vita dies,*

*Illius ô! quàm magna forent exempla parata
Omnibus, & genij quot monumenta tui!*

*Fecisti benè, dum licuit mortalibus ægris;
Hi benè defuncto, quod licet, esse volunt.*

NATALI RONDININO
beneficiis numquam victo.

Emblema.

Cribrum accipiens in se farinam,
& reddens florem.

Lemma.

Accipit ut meliora reddat.

Quid magè diuinum, largà dare munera dextrâ,
An meliora datis reddere muneribus?

Hoc reor esse Deo propius. Non vincitur ille

Muneribus; melius reddere semper amat.

Hoc erat, ille meus quod RONDININVS amauit

Semper, amicitiae cultor amorq; sacrae.

Accipit; sed ut his meliora reponere posset:

Vnicus hic animi lusus amantis erat.

Et certamen erat generose mentis honestum,

Quo vinci, atque iterùm vincere magnificum est.

CRIBRA (Cribellorum sunt hæc insignia) testor,

Quæ gerit in titulis hic quoque prima suis.

CRIBRA quidem accipiunt, sed ut his meliora reponant.

O! gerat in titulis quilibet illa suis.

IN OBITVM
 NATALIS RONDININI
 IACOBVS LIBENVS
 E SOCIETATE IESV.

AD FERDINANDVM

LIB. BARONEM DE FVRSTENBERG,
 S. D. N.

ALEXANDRI VII.
 PONT. OPT. MAX.
 CVBICVLARIVM INTIMVM, &c.

L Vgete vates, tuq̄ magnorum arbiter
 Facunde vatum, funebrem lessum præi,
 Positaq̄ lauro, fronde ferali caput,
 Fernande, cinge: causa lugendi grauis.
 Heu! Rondininus, ille Musarum sinu
 Exceptus olim, quando materno puer
 Gremio cadebat; mox secuturis chelyz
 Taçturus annis; inde cùm maior virum
 Formarit etas, ore prompturus sacro
 Sublime carmen, quod poëtarum chorus
 Miretur omnis, quodq̄ Parnassi iugo
 Resonante feriat astra, Diuosq̄ exciat:

Heu!

Heu! Rondininus, ille grandævæ labor
Et summa matri cura, 1 nec minor tamen
Matri voluptas: ille tot fratrum decus,
Amor sororum, gaudium tantæ domus,
Æquare 2 Paulum purpurâ, atque annis 3 avum
Superare dignus: ille tantarum capax
Gnarusq; rerum, Iuris, & Consi, 4 & sacræ
Plenum Sophiae pectus, & Suadæ nitor,
Medulla Charitum: quodq; plus cunctis reor,
Magno ille 5 Fabio, magno Alexandro (aureis
O nata seclis nomina, & fausti ominis!)
Cliens patrono traditus; fors hac manu
Gradus per omnes, vita si staret super,
Ducendus ipsum ad culmen Imperij sacrum:
Heu! Rondininus ille nunc funus iacet,
Ætatis ipso flore succisus, rosæ
Vernantis instar, subita quam durâ necat

1. Felix Zachia Rondinini nostri mater, cui maritus Alexander moriens novem liberos reliquit.

2. Paulus Æmilius Rondininus, S. R. E. Cardinalis, frater nostri, pius admodum & doctus.

3. Natalis Rondininus, nostri avus, centenarius fuit.

4. Noster Græcè & Latinè doctus, Jurisprudentiæ & Theologiæ peritus.

5. Fabius Chisius, antea S. R. E. Cardinalis, nunc Alexander Papa VII. Rondinum nostrum in familiâ suâ habuit, & scribendis ad Principes epistolis adhibuit.

Heu!

Pruina

Pruina morsu. Fata prò nimium inuida!
Spes ille quantas occidens secum trahit,
Infertq̄, tumulo! rapuit immitis virum
Libitina, nil miserata, non celsam indolem
Moresq̄, castos; non & antiquum genus,
Non & iuventam; non Apollineam quoque
Reuerita laurum, 6 Laura quam caro excipe
Fratris cadentem vertice, in castum tui
Sertum pudoris, inq̄, doctrinae decus.
Nam & ipsa vates, scita Donatum loqui
Gallutiumq̄, Virgo; solers & tuos,
Bentiuole, Belgas voluere, atque ipsos potens
Donare Latio, cura n̄i sacratio
Teresianis rapiat in celum ignibus
Humana solido cuncta calcantem pede.
Quid fata culpo? caeca gens mortalium
Nescimus in quid rapiat, aut seruet Deus:
Et saepe seruat, cum rapit. 7 Non est Deo

6. Laura Rondinina, nostri soror, doctrinâ & literis à Tarquinio Gallutio, & Alexandro Donato Societatis IESV Patribus egregiè imbuta, cui Cardinalis Bentiuolus suam de Bello Belgico historiam Latinè vertendam tradidit, quod tamen ipsa modestè recusauit, abdicatis sæculi curis nunc in Cœnobio Virginum sanctæ Teresiæ sanctissimè viuens.

7 Sap. 4. Raptus est, &c.

Testante,

NATALIS RONDININI. 463

*Testante, non est semper in canis salus,
 Nec vera in annis vita. Vixit is diu,
 Qui validus ævi, qui puer diem benè
 Clausit supremum. Non tuos hinc iam sequor
 Manes querelis, sorte nec mæstus tuâ
 Te plango, Rondinine; sed luctum ardeo
 Mutare plausu, quando pars melior tui
 Se iam beatis calitum admiscet choris
 Letum canens pæana. Non omnis iaces;
 Et urna cineres quæ brevis claudit tuos,
 Non claudit animam, sidera & cæli super
 Globos euntem, & spatia mirantem poli
 Immensa, quæ non 8 Archimedeo datur
 Obire radio. Nec tamen nostris procûl
 Terris abiisti: vivis & spiras adhuc
 Te maior ipso, & carior iam nunc tuis.
 Suprema te non abstulit mundo dies,
 Sed genuit: oris namque terrarum ultimis,
 Per utramque solis cuncta lustrantis domum
 Te, Rondinine, (non sat auditum exteris
 Huc usque populis nomen) ex hoc iam die
 Perennibus te fama cantabit tubis.*

8. Matheseos in primis peritus fuit.

Non,

Testante,

Non ergò, non hunc esse funestum tibi,
 Sed esse vitæ crede natalem nouæ.
 Et tu querelis parce iam tandem, tuis
 Iam parce lacrymis Zachia, quæ nullâ magis
 Felix 9 virorum prole. Natalem iuuet
 Genuisse vel sic. Ille germanos supra,
 Ipsumq; Ioseph (dulce 10 mihi nomen) cruor
 Quem 11 iure decorat Ottomanorum, & suus,
 Lauro decorus ibit; ut laurum super
 It lingua, doctæ ut arma concedunt togæ.
 Nec inuidebis postumum hoc fratri decus,
 Caroq; cineri facilis hanc palmam annues,
 Pietate prestans Paule, quem Patrum eminens
 Effert Senatus, quemq; gestantem infulas
 Sibi gratulantur 12 Assisinate patrem.
 Tuq; illa rerum domina, terrarum dea,
 Quæ septicolli vertice attingis polum,
 Fecunda vatum Roma, Natalem 13 tuum
 Plorare cessa. Viuit, in suo integer

9. Felix Zachia multorum filiorum mater.
 10. Alludit poëta ad suas de Iosepho tragædias.
 11. Iosephus Rondininus, nostri frater, profligatis ad
 Candiam Turcis, maiori tubo ictus occubuit.
 12. Rondininus Cardinalis Assisiorum Episcopus.
 13. Rondininus noster Romæ natus.

Achate

*Achate viuit, Musa quem functo parem
 Et Rondininum est visa fecisse alterum.
 Habes in vno, Roma, 14 Furstenbergio,
 In Rondinino quidquid amissum gemis.
 Habes in vno, Roma, Furstenbergio,
 Bellona quamuis ferrea hoc saeculum terat,
 Saeculi Poëtas aurei, quos & colat
 Augustus ingens, Valliumq; & Hesium,
 Et qui sequuntur. Ire iam nobis quoque
 Post Rondininum vatibus ad umbras licet,
 Tu dum supersis grande Parnassi decus,
 Sacriq; Ferdinande, moderator chori,
 Dignum cothurno nomen, & plus quam meo.
 Tuq; ô sacrorum maxime Antistes, vicem
 Gerens Tonantis, proximum Christo caput,
 Cui fas olympum clauibus caelo datis
 Reserare, fas & claudere, extinctum haud puta
 Quem lux auorum, 15 illustre Boldrini genus,*

14. Ferdinandus Furstenbergius Rondinino nostro amicissimus fuit; Poëta & ipse maximus.

15. Rondininus noster suos inter Maiores numerabat Boldrinum, de quo Sfortiades; Nicolaum, de quo Marcus Guascus; Bartholomæum, de quo in Chronicis Prædicatorum, cuius ope & consilio Pisanum Conciliabulum est dissolutum.

*Et orbis Atlas ille, Romanam fidem
 Pisis labantem pace qui fulsit suâ,
 Tam clara proauum nomina exstingui vetant:
 Quem pura sceleris vita, candorq; ingeni,
 Linguae venustas, certa virtutis comes
 Scientiaq; fama; quem vates 16 tui
 Post fata canimus. sic mori votum est mihi.*

16. Alexander Papa VII. Mæcenas Poëtarum
 Optimus Maximus.

.ROND.

FERDINANDO
LIB. BARONI DE FURSTENBERG,
S. D. N.

ALEXANDRI VII.
PONTIFICIS OPT. MAX.
CVBICVLARIO INTIMO,
Canonico Paderbornensi, Hildesien-
si, Monasteriensi, Hildesij Ecclesiae
S. Crucis Praeposito

Jacobus Vallius è Societate I E S V.

FFECISTI, Illustrissime Fursten-
bergi, cum Elegiam in Natalis Ron-
dinini funere à te scriptam legi, vt
aliquid eodem argumento scriptu-
rus, necesse duxerim mentem aliò conuertere.
Cum enim amantis dolentisque partes omnes
à te absolutissime expletas esse animaduerte-
rem, vix videbam, quid à me praeterea in hac
causâ apud te proferri posset, qui mihi lacry-
mas omnes absumsisse videbaris. Si è prisco
funerum & collacrymationum ritu colligen-
dæ essent tuæ, crystallo, auro, gemmis excipe-
re eas oporteret, quibus non antiquariorum
abaci, sed poëtarum scrinia ornarentur. Ha-

Gg 2 beba

FER-

etant:
m
mibi.
as Poëtarum

bebat ille veterum luctus delicias etiam suas, cum lacrymas unà cum succis odoratis & unguentis Assyriis confundebant : at tuo erga Rondinium studio, amore, pietate nihil potest esse suavius. Ut mihi quidem alabaster nullus unguenti plenus cum lacrymis tuis suavissimè redolentibus conferri posse videatur. Γλυκύπικρον illud quod in amore, præsertim cum ab amante diuellitur, inesse solet, luculentius prodi non potuit. Mihi igitur in luctu tecum communi scribere ad te quidpiam cogitanti doloris potiùs aberrationem, quàm eiusdem irritandi causas quærere consilium fuit. Occurrebant Philemonis Græci poëtæ versus, quem etsi Comicum, numeris tamen arctiùs vinctis Latinè loquentem feci. Non quòd ignorarem, quod ait Cicero, in tragœdiâ comicum vitiosum esse, & in comœdiâ turpe tragicum, sed quòd existimarem eum qui ad progressum in literis refert omnia, posse exercitationis gratiâ optimorum auctorum uti virtutibus atque sententiis; verba efferendi que morem persequi eatenus, quoad res, & locus, & scribentis animus tulerit.

Εἰ τὰ δάκρυ' ἠμῶν τῶν κακῶν ἔστι φάρμακον,
 Ἄει δ' ὁ κλαύσας τὲ πονεῖν ἐπαύετο,
 Ἡλλαττόμεθ' ἂν δάκρυα, δόντες χεῦτιοι.
 Νῦν δ' ἐπεστέχθη τὰ πεινῶν, εἰδ' ἀποβλέψῃ.
 Ἐάν τε κλαίης, εἰάν τε μὴ, πορσύεθ'.

Τί δὴ ποιεῖς; πλεον εἰδένῃ ἢ λύπη δ' ἔχει,
Ὡς περ τὸ δένδρον τὸ καρπὸν, τὸ δ' ἄκρυν.

*Si flere nostris esset auxilium malis,
Lacrymisq; sese penitus egereret dolor,
Mercarer auro lacrymas: nunc quid iuuant?
Fortuna curat scilicet, quo te premat
Aduersa fato: respicit flentis genas.
Sint squalida humidaq;, sint terse tibi,
Nil te morata pergit, & cursum tenet.
Tuus igitur ille quid dabit luctus? nihil.
Sed arbor ut fert poma, sic lacrymas dolor.*

Prudentis igitur poetæ vsus consilio, teque à mœrore, quem importuna mors attulit, abstracturus, ad equestrem decursionem prisco ritu in fortium virorum funeribus exhiberi solitam voco. Scis in quæ tempora inciderit Rondinorum virtus: qui pacis & otij turbines ac tempestates Italiam vniuersam conuellerint, cum in Galliam traductâ Pontificum Romanorum sede ciuiles discordiæ miscerent omnia, & ut quisque ad seditionem & vim opibus instructior ac paratior erat, ita liberiùs latiusque dominatum per vrbes occuparet. Fidei animorumque pleni pro Pontificiâ causâ steterunt Rondinini. Quorum militaris indoles ac fortitudo ad posteros deriuata Natali quoque no-

EMVS

etiam suas,
ratis & vn-
at tuo erga
te nihil po-
m alabaster
nis tuis sua-
te videatur.
esertim cum
luculentius
uctu tecum
m cogitanti
m eiusdem
fuit. Oc-

etæ versus,
men arctius
Non quod
agœdiâ co-
œdiâ turpe
eum qui ad
posse exer-
um uti vir-
fferendi que
s, & locus,

εργακον,

υτίον.

δ' ἀποβλέπει.

τί

stro hos indidit spiritus, vt, quamquam partem ipse nullam bellici muneris attigerit, tamen de rebus quæ belli administrandi sunt propriæ, differere in tempore, & suadere, & manu etiam aliquid designare vtiliter posset. Sit igitur, quando Musis nostris sic incidit molestiam, & acerbitatem ex amici morte à te susceptam mitigare; sit, inquam,

NATALI RONDININO,

S. D. N.

ALEXANDRO VII.
 AB EPISTOLIS AD PRINCIPES,
 BELLICAM SVORVM GLORIAM,
 QVA LICVIT, ÆMVLANTI,
 EX ANTIQVO FVNERVM MORE
 TROIANA DECVRGIO.

Quid iuuat exsequias longis miscere querelis,
 Et tantum lacrymas, munus inane, dare?
 Non ego Natalem, quamuis mæstissimus, illis
 Prosequar: ignoscat, non mihi flendus erit.

Cum

NATALIS RONDININI. 471

*Cum subit illius tamquam morientis imago,
 Qui Pylios annos viuere dignus erat ;
 Cum repeto primos cui, quos gessit, honores,
 Et Romæ quot spes abscidit vna dies,
 Flere quidem natura iubet : sed dicere pace
 Nature liceat, quod iubet illa, grauat.
 Non prodest certè : nec si que fleuimus vnumquam
 Funera, defletis reddita vita fuit.
 Ergò ades, & mecum potiùs, Fernande, dolorem,
 Quem penitùs nequeas tollere, felle tuum.
 Vt se mens fallat, luctuq; exsoluat amaro,
 Multa mouet : res est ingeniosa dolor.
 Mitiùs vt Thebe ferret tua fata, Palemon,
 Addidit exsequijs Isthmia sacra tuis.
 Archemorum fleuit Nemeæ : sed & illa peractò
 Funere victores currere vidit equos.
 Iusta Menætiadæ mæstus soluebat Achilles,
 Et pariter ludos, altera iusta, dabat.
 Sic quoque festa fuit, letosq; nouauit honores,
 Quæ fuit Aneæ semper acerba dies.
 Affuit, & patris monitu puerilia duxit
 Agmina Sidonio vectus Iulus equo.
 Diductis nunc illa choris, nunc currere iunctis:
 Nunc lituus pugne, nunc dare signa fugæ.*

Ipse puer pueris pietate præibat & armis,
 Spectari causâ dignus utrâque puer.
 Forsan & addiderit : Sic Troiam Troia resurgens
 Instruat, & nostro sæpè parentet auo.
 Quis non hæc inter vultumq̃, animumq̃ remisit,
 Et cauea iunxit plausibus ipse suos ?
 Poscebant lacrymas, poscebant funera questus :
 Questibus & lacrymis hæc posuere modum.
 O quæ tot magnos, i gens Rondinia, censēs
 Bellica quos celo gloria vexit auos,
 Hunc tibi quis morem referat, carisq̃, tuorum
 Manibus has pompas inferiasq̃, paret !
 Quos litui, dum vita fuit, quos arma iuuabant,
 Credibile est illo mortis honore capi.
 Hæc quoque Natalem caperent simulamina belli,
 Cui belli quondam munia ludus erant.
 Ludus erant pernicious equi nunc ora lupatis
 Flectere, nunc iusso figere tela loco :

1. Non, vt Ouidius in Tuticani, ita ego in Rondinini
 nomine hîc ludam, ac delicias faciam. Ab hirundinibus
 quidem nomen & scuti tesseram sibi sumfit illustrissi-
 ma gens : verùm si quis de secundæ syllabæ quantitate
 mecum contendat, pro me stabit Centaurorum vnus,
 Qui clypeo, gladioq̃, Macedoniâque sarisâ
 Conspicuus. Ouid. Metamorph. 12.

Nunc

NATALIS RONDININI. 473

*Nunc præducendos urbi describere vallos,
 Nunc formam castris aggeribusq; dare:
 Interdum virgâ, virgam cum fortè teneret,
 Ducere in exiguo puluere Martis opus:
 Interdum, tamquam pugna data signa vocarent,
 Ad pugnam fortes esse iubere viros.
 Si non Æacides, si non Telamonius armis,
 Consilij pleno pectore Nestor erat.
 Quis nescit? laus cuique sua est: bello alter & alter
 Vtilis: hic animo rem gerit, ille manu.
 Fabula nota quidem, sed rebus idonea nostris,
 E grauido Pallas vertice nata Iouis.
 Non illi præsens aderat Lucina dolenti,
 Solueret ut partum molliùs ipse suum.
 Mulciber impacto iuncturas verticis ictu
 Diffidit: eiq; illo vulnere nata dea est.
 Et patrium mox illa genus moresq; probauit
 Edita: quàm sapiens, tam bona miles erat.
 Hinc quæ consilij, eadem dea præsidet armis:
 Nec minùs est laudi, quidquid inermis agit.
 Palladis armata est acie concurrere, strages
 Edere, confusâ vertere castra fugâ.
 Qui inuet ingenio vires, qui temperet aptis
 Omnia consilij, illud inermis habet.*

Nunc

G g 5

Pars

Pars hæc Natali placuit : sic arma gerebat :

Sic erat ipse suæ pars imitanda domus.

Fortunata domus, si te modò prisca tulisset

Græcia spectatrix roboris ipsa tui !

Tota tibi Nemeen complens bimarisq; Corinthi

Litora, quadrijugis afforet acta rotis.

Nunc tua dum virtus 2 Italis caput extulit oris,

Nil agat in laudes Itala terra tuas ?

Hei mihi, qualis erat, studijs dum scissa suorum

Præda foret belli sanguinolenta sui !

Qualis erat, dum quot populos numerabat & vrbes,

Tot dominos esset pænè coacta pati !

Quæ poterat (ius arma dabant) sibi subdere quisque

Oppida, victoris præmia Martis erant.

Huic 3 Antenoridùm sedes, illi inclyta cecidit

Mantua : Veronam diripuere Canes.

Sic lacer Actæon iacuit, cùm terga Melampus,

Pectora Theridamas scinderet, exsta Lacon.

2. Floruere Rondinini, cùm Romani Pontifices in Galliâ se haberent. Quam sedis mutationem grauissima hæc præ ceteris exceperunt mala:

3. Arsit intestino bello Italia, & Carrarij Patavium, Mantuam Passerini, Scaligeri Canes Veronam, alij alias vrbes armis sibi asseruerunt :

Aut,

*Aut, ubi Thebanae laniant Penthea matres,
 Hæc caput, hæc humeros abstulit, illa manus.
 Quid referam, quos, Roma, tibi fecere timores
 Sæua 4 tribunitius quæ tulit arma furor,
 Et malè sacrilegâ gestatus fronte 5 tiaras,
 Et malè Cæsareâ 6 rapta corona manu?
 Auxerunt portenta metus: mons Cælius arsit,
 Flaviadæq; labor 7 templa fuere rogas.
 Non aliàs 8 crinem celo sparsere cometa
 Tristiùs, & medium condidit umbra diem.
 Non aliàs grauiore lues incanduit æstu,
 Et tellus victum parciùs agra dedit.
 Ah, cur Romanis umquam Pater Urbis abiuit
 Sedibus? abscessit non comitante Deo.
 Cur umquam Rhodanum Tusco malè pratulit amni?
 Illa fuit tanti prima fauilla mali.*

4. Nicolaus Laurentij, scriba populi Romani, multitudine ad spem libertatis erectâ, in tribunitium nomen ac potestatem Imperatoriam inuasit:

5 Nicolaus V. præter legitimum incrementum Pontifex creatus est à Ludouico Bauaro, qui iniussu Romani Pontificis Ioannis X X I I. pro Imperatore se gerebat:

6. Ab eodem Bauarus Romæ Imperij sumfit insignia:

7. Laterana Basilica in monte Cælio deflagrauit:

8. Cometæ, solis defectiones, pestes, annonæ penuria terrori & exitio fuerunt.

Aut,

At

*At quacumque fuit, gens Rondinina, causam,
Vnde tibi nomen cresceret, illa dedit.*

*Cum fasti referent, quos etas illa tyrannos
Extulit: Hesperij qui status orbis erat:*

*Qui bello exciti populi: quæ quisque secutus
Signa: quis hostiles fregerit ultor opes:*

*Quæ sint vindicibus pacatæ viribus vrbes:
Quæ sint victrici fœdera pacta manu:*

*In tantâ rerum serie tua facta recurrent,
Nec pars historiæ parua futura tua est.*

*Testor, Roma, diem, quo non impunè 9 tyrannus
Explicuit signis obuia signa tuis.*

*Ibat: eum belli circum fœdissima nubes,
Et furor, & cædes, & ferus horror erant.*

*Iam dederat Tuscis leges: infesta sonabant
Classica per muros pulsa, Rauenna, tuos.*

*Iamq; Quirinales aditum sperabat ad arces
Sternere Flaminiâ se sibi posse viâ.*

*Restitit, & causâ fidens Boldrinus & armis
Agmina fulmineo stantia fregit equo.*

9. Nicolaum Piccininum, qui Bononiam, Rauennam, ceteramque Æmiliam Pontifici ademerat, Boldrinus Rondininus bello cepit.

Vtq̄ leo, si fortè gregem, quem spectat euntem,

In noua bellator pascua taurus agat,

Ille fremit, quassatq̄ toros: armenta minora

Præterit: in solum vertitur ira ducem.

Nec mora: pugnatur: cruor aduersusq̄, suisq̄,

Mutua dum repetunt vulnera, colla lauat.

Horret ager: mussant pauidæ fugiuntq̄ iuuenta,

Et quæ sperabat præmia victor habet.

Haud aliter medios ibat Boldrinus in hostes:

Successum virtus ipsaq̄, Roma dabant.

Ductoremq̄, procùl tumulto speculatus ab alto:

Huc feror: hæc, inquit, quam peto, præda mea est.

Dixit, & vni odijs turmisq̄, sequentibus instans

Iniectâ tenuit perfida colla manu.

Di iuuere manum: di monstrum 10 informe Latinis

Auertere focis: di voluere capi.

Vidit, & assertus Anemo pater excitus vndis

Ter plausum ripâ liber utrâque dedit.

Et pariter Sapis, pariter popularia longè

Flumina cæruleis exsilire vadis.

Velatiq̄, comas, nixiq̄, liquentibus vrnis

Carminibus fluctus sustinere suos.

10. Piccininus à corporis breuitate nomen acceperat.

Vtq̄

Victor

Victorio, Boldrine: tuis ego debita rebus

Flaminiâ statuat fixa tropæa viâ.

Defigam tumulo quercum: tremet illa sub armis

Quæ feret, & magni nominis arbor erit.

Horrescet vertex galeâ: rutilantia pectus

Æra tegent, ensis, parmaq; fulua latus.

*Adijciam titulum: HÆC CAPTO DETRACTA
TYRANNO*

*BOLDRINVS PATRIÆ DEDICAT
ARMA SVÆ.*

Talis erat, cum pro patriis Thrasybulus Athenis

Staret, & Actæâ pelleret arce nefas.

Talis erat, cum post actos in vincla tyrannos

Timoleon niueis inueheretur equis.

Et cineri nondum quisquam sollempnia mittit?

Flaminiâ nondum feruet arena viâ?

Nec tuba commissos cecinit Mauortia ludos,

Victoresq; domum palma reduxit equos?

Fungere Boldrini soboles pia, fungere iusto

Munere: sic illum te iuuet esse suam.

Viueret ô utinam, cui nuper II Creta sepulcrum,

Et titulum virtus partaq; fama dedit!

II. Iosephus Rondininus, Natalis nostri frater, in
Cretâ cum Turcis pugrâ congressus, gloriosè occubuit.

Ille

NATALIS RONDININI. 479

*Ille animis impleret equos, plausuq; iuaret,
 Troianumq; suo duceret agmen auo.
 Duceret & fratri, cui nunc funebria mecum
 Solueret, hic belli munera, carmen ego.
 Hei mihi, carmen ego, non hic, Fernande, dolores
 Solatura tuos soluere iusta potest.
 Inuidit Mars illa tibi: fortissima sternit
 Prima ferè: segnes eximit ipse timor.
 Quid queror? ecce tibi, quanta est, Romana iuuentus
 Ferre laboranti velle videtur opem,
 Et tibi sollemnes, mortis solatia, pompas,
 Et tibi Troiano ducere more choros.
 Et tibi iam sedem ripâ Tiberinus amœnâ
 Dispicit, accliui quâ viret umbra iugo.
 Huc venies, Fernande: tuo moderabere nutu
 Omnia: tu cursus signa secunda dabis.
 Tu præsens animos & vim certantibus addes:
 Dum placeant, illis tu satis vnus eris.
 Munera dein capient à te sua: forsan & illos
 A Musis cupies altera ferre meis.*

IOAN.

IOANNIS BAPTISTÆ
 TURRICELLI,
 PATAVINI,
 FERRARIENSIS
 ROTÆ
 AUDITORIS,
 IN MORTEM
 NATALIS RONDININI.

TE quoque Natalem rapiunt immitia fata,
 Et rigidas arcent numina nulla manus.
 Nec te Calliope, nec sanctè cultus Apollo,
 Nec pietas, nec te vindicat alma fides.
 Nec generis splendor, nec prodest prima iuuentus,
 Nec tibi quas largè Copia fudit opes.
 Scilicet hæc vrunt Parcas, & seuius vrit
 Iudicium de te Principis, atque fauor.

FINIS.

F I S T A E

L I,

S I S

S,

N I N I.

nitia fata,

a manus.

llo,

es.

na iuuentus,

rit

or.

IOANNIS BAPTISTAE
TYRRICELLI
PATAVINI
FERRARIENSIS
NOTE
AUDITORIS
IN MORTEM

MAIAE ANNO DOMINI MDCCLXXII

Tu quae non sumus, nec te Calliopo, nec famulae culta
Nec pietas, nec te vindicat auras
Tunc generis splendor, nec prodest potentia
Nec sibi quae largae copia fudit opes
Sicinet haec vivunt Parcae, & sortita tua
Iudicium de te Principe, atque foveat

FINIS.